

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни: Адміністративне право

на тему:

Діяльність Національної поліції як суб'єкта адміністративного права

Виконала :
Студентка групи Ін19-8-24Б1Пр(4,6з)
Никифорова Аліна

Керівник:

Оцінка:
Національна шкала _____
Кількість балів: _____ ECTS _____

Члени комісії

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

2026 рік

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА	5
1.1. Поняття та сутність Національної поліції України	5
1.2. Адміністративно-правовий статус Національної поліції.....	9
1.3. Нормативно-правове регулювання діяльності Національної поліції України	13
РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	18
2.1. Повноваження та функції Національної поліції у сфері публічного порядку і безпеки.....	18
2.2. Форми та методи адміністративної діяльності Національної поліції	22
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	27
3.1. Актуальні проблеми реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції.....	27
3.2. Шляхи вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах сучасних реформ.....	31
ВИСНОВКИ	37
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	40

ВСТУП

У сучасних умовах розвитку демократичної, правової та соціальної держави важливе значення має ефективне функціонування правоохоронних органів, серед яких особливе місце займає Національна поліція України. Саме діяльність поліції є одним із ключових елементів забезпечення публічної безпеки, охорони прав і свобод людини та громадянина, протидії правопорушенням і підтримання правопорядку в державі. В умовах реформування системи органів внутрішніх справ та євроінтеграційних процесів питання адміністративно-правового статусу та діяльності Національної поліції набувають особливої актуальності.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що Національна поліція України є важливим суб'єктом адміністративного права, який реалізує значний обсяг владних повноважень у сфері забезпечення публічного порядку та безпеки. Ефективність діяльності поліції безпосередньо впливає на рівень довіри населення до держави, стан законності та правопорядку в суспільстві. Крім того, сучасні виклики, пов'язані з воєнним станом, зростанням рівня правопорушень, необхідністю забезпечення прав людини та реформуванням правоохоронної системи, потребують удосконалення адміністративно-правових засад діяльності Національної поліції.

Метою курсової роботи є дослідження діяльності Національної поліції України як суб'єкта адміністративного права, визначення особливостей її адміністративно-правового статусу, функцій, повноважень, форм діяльності, а також аналіз проблем і перспектив удосконалення діяльності поліції в сучасних умовах.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

-визначити поняття та сутність Національної поліції України;

- охарактеризувати адміністративно-правовий статус Національної поліції;

- дослідити нормативно-правове регулювання діяльності поліції;

- проаналізувати основні функції та повноваження Національної поліції;

- визначити форми та методи адміністративної діяльності поліції;

- дослідити проблеми реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції;

- розглянути шляхи вдосконалення діяльності Національної поліції України.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі діяльності Національної поліції України.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади діяльності Національної поліції України як суб'єкта адміністративного права.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціально-юридичні методи пізнання, зокрема метод аналізу, синтезу, порівняльно-правовий, формально-юридичний, системно-структурний, логічний, історико-правовий та метод узагальнення.

Структура курсової роботи зумовлена метою та завданнями дослідження і складається зі вступу, трьох розділів, семи підрозділів, висновків та списку використаних джерел.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

1.1. Поняття та сутність Національної поліції України

Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України. Вона займає важливе місце у системі органів державної влади та виконує функції щодо забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також протидії злочинності. Створення Національної поліції стало одним із ключових етапів реформування правоохоронної системи України та переходу до європейських стандартів діяльності поліції [1, с. 12].

Національна поліція була утворена у 2015 році відповідно до Закону України «Про Національну поліцію». Її створення було обумовлене необхідністю оновлення системи органів внутрішніх справ, підвищення довіри населення до правоохоронних органів та забезпечення ефективного захисту прав громадян. На відміну від попередньої системи міліції, діяльність Національної поліції ґрунтується на принципах верховенства права, законності, відкритості, прозорості, дотримання прав людини та взаємодії з населенням на засадах партнерства [1, с. 15].

У системі органів виконавчої влади Національна поліція належить до правоохоронних органів спеціального призначення. Її діяльність має адміністративно-правовий характер, оскільки поліція реалізує державну політику у сфері охорони правопорядку, застосовує заходи адміністративного примусу, здійснює профілактичну діяльність та контролює дотримання громадянами вимог законодавства. Поліція наділена широкими владними

повноваженнями, які дають можливість оперативно реагувати на правопорушення та забезпечувати безпеку суспільства [1, с. 18].

Особливе місце Національної поліції у системі виконавчої влади визначається також її функціональним призначенням. Основними завданнями поліції є забезпечення публічної безпеки і порядку, охорона прав та свобод людини, протидія злочинності, а також надання допомоги особам, які потребують такої допомоги через особисті, соціальні чи надзвичайні обставини. Виконання цих завдань сприяє стабільності державного управління та забезпеченню законності в суспільстві [1, с. 22].

Важливою ознакою Національної поліції як органу виконавчої влади є її підзвітність та контролюваність державі й суспільству. Діяльність поліції контролюється органами державної влади, судами, прокуратурою та громадськістю. Це сприяє забезпеченню законності в роботі поліції та недопущенню порушення прав і свобод людини. Крім того, ефективне функціонування Національної поліції є необхідною умовою підтримання правопорядку та демократичного розвитку держави [1, с. 24].

Отже, Національна поліція України є важливим суб'єктом адміністративного права та центральним органом виконавчої влади, який виконує правоохоронні функції держави. Її діяльність спрямована на забезпечення безпеки суспільства, охорону прав і свобод людини та підтримання публічного порядку, що визначає її особливе значення у системі державного управління України.

Національна поліція України є одним із ключових правоохоронних органів держави, діяльність якого спрямована на забезпечення публічної безпеки, охорону прав і свобод людини та підтримання правопорядку. Ефективність функціонування поліції значною мірою залежить від правильного визначення її завдань і принципів діяльності, які закріплені у

чинному законодавстві та є основою реалізації правоохоронної функції держави [2, с. 41].

Основні завдання Національної поліції визначені Законом України «Про Національну поліцію». До них належать забезпечення публічної безпеки і порядку, охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидія злочинності та надання допомоги особам, які потребують такої допомоги. Виконання цих завдань має важливе значення для забезпечення стабільності в державі та створення належних умов для реалізації громадянами своїх прав і законних інтересів [2, с. 43].

Одним із головних напрямів діяльності поліції є забезпечення публічної безпеки та порядку. Поліція здійснює заходи щодо охорони громадського порядку під час проведення масових заходів, запобігає вчиненню адміністративних і кримінальних правопорушень, реагує на надзвичайні ситуації та забезпечує безпеку дорожнього руху. В умовах сучасних викликів, пов'язаних із воєнним станом та підвищеним рівнем загроз для населення, роль поліції у забезпеченні безпеки значно зростає [3, с. 97].

Важливим завданням Національної поліції є захист прав і свобод людини. У своїй діяльності поліцейські повинні діяти виключно в межах закону, поважати честь і гідність громадян, не допускати проявів дискримінації чи перевищення службових повноважень. Саме дотримання прав людини є одним із критеріїв оцінки ефективності роботи поліції в демократичній державі [2, с. 45].

Не менш важливим напрямом діяльності поліції є протидія злочинності. Національна поліція здійснює профілактику правопорушень, виявлення та припинення злочинів, проводить превентивну роботу серед населення, а також взаємодіє з іншими правоохоронними органами для забезпечення належного рівня правопорядку. Особлива увага приділяється боротьбі з організованою

злочинністю, незаконним обігом наркотичних засобів, кіберзлочинністю та правопорушеннями у сфері громадської безпеки [3, с. 101].

Діяльність Національної поліції базується на певних принципах, які визначають зміст і спрямованість її роботи. Одним із основних принципів є верховенство права, відповідно до якого права та свободи людини визнаються найвищою соціальною цінністю. Поліція повинна діяти у спосіб, передбачений Конституцією та законами України, забезпечуючи рівність усіх громадян перед законом [2, с. 48].

Важливим принципом діяльності поліції є законність. Це означає, що поліцейські зобов'язані неухильно дотримуватися вимог законодавства під час виконання службових обов'язків. Будь-які дії працівників поліції, що виходять за межі їхніх повноважень, є неприпустимими та тягнуть за собою юридичну відповідальність [3, с. 104].

Одним із сучасних принципів діяльності Національної поліції є відкритість і прозорість. Поліція повинна інформувати суспільство про результати своєї діяльності, взаємодіяти із засобами масової інформації та громадськими організаціями. Важливе значення також має принцип партнерства з населенням, який передбачає співпрацю поліції з громадянами та громадами для спільного забезпечення безпеки й правопорядку [2, с. 52].

Таким чином, основні завдання та принципи діяльності Національної поліції України визначають її місце в системі правоохоронних органів держави та забезпечують ефективне виконання покладених на неї функцій. Реалізація цих завдань і принципів сприяє зміцненню законності, забезпеченню прав і свобод людини та підвищенню рівня довіри населення до поліції.

1.2. Адміністративно-правовий статус Національної поліції

Адміністративно-правовий статус працівників Національної поліції України визначається сукупністю їхніх прав, обов'язків, повноважень та гарантій діяльності, закріплених у законодавстві України. Працівники поліції є представниками державної влади, які виконують правоохоронні функції та наділені спеціальними владними повноваженнями для забезпечення публічного порядку, захисту прав і свобод громадян та протидії правопорушенням [4, с. 118].

Права працівників Національної поліції спрямовані на забезпечення належного виконання службових обов'язків. Поліцейські мають право вимагати від громадян дотримання законодавства, перевіряти документи у випадках, передбачених законом, здійснювати превентивні поліцейські заходи, затримувати осіб, які вчинили правопорушення, а також застосовувати заходи адміністративного примусу. Крім того, працівники поліції мають право використовувати спеціальні засоби, фізичну силу та вогнепальну зброю у випадках і порядку, визначених законодавством України [4, с. 121].

Одним із важливих прав працівників поліції є право на соціальний і правовий захист. Держава гарантує поліцейським належні умови проходження служби, медичне забезпечення, соціальні гарантії, право на відпочинок та пенсійне забезпечення. Такі гарантії мають важливе значення для забезпечення ефективної діяльності працівників поліції та підвищення престижу служби в правоохоронних органах [5, с. 76].

Разом із широкими повноваженнями працівники Національної поліції мають значний обсяг службових обов'язків. Насамперед поліцейські зобов'язані неухильно дотримуватися Конституції та законів України, поважати права і свободи людини, діяти виключно в межах наданих

повноважень та не допускати порушення законності. Будь-яке перевищення службових повноважень або неправомірне застосування примусових заходів є неприпустимим і тягне за собою юридичну відповідальність [4, с. 125].

До основних обов'язків працівників поліції також належить забезпечення публічної безпеки та порядку, своєчасне реагування на звернення громадян, запобігання та припинення правопорушень, надання невідкладної допомоги особам, які постраждали внаслідок правопорушень або надзвичайних ситуацій. Поліцейські повинні діяти професійно, об'єктивно та неупереджено незалежно від соціального статусу, національності чи інших ознак особи [5, с. 79].

Особливе значення у діяльності працівників Національної поліції має дотримання принципів професійної етики. Поліцейські повинні бути ввічливими у спілкуванні з громадянами, не принижувати честь і гідність людини, зберігати службову таємницю та підтримувати авторитет поліції в суспільстві. Від рівня професійної підготовки та моральних якостей працівників поліції значною мірою залежить довіра населення до правоохоронної системи держави [5, с. 82].

Крім того, працівники поліції зобов'язані постійно підвищувати рівень професійної підготовки, удосконалювати знання законодавства та навички застосування правоохоронних заходів. У сучасних умовах розвитку суспільства та появи нових форм правопорушень важливого значення набуває професійна компетентність працівників поліції та їхня здатність ефективно реагувати на сучасні виклики [4, с. 129].

Отже, права та обов'язки працівників Національної поліції України є важливою складовою їхнього адміністративно-правового статусу. Належне поєднання широких владних повноважень із високим рівнем відповідальності

та дотриманням прав людини забезпечує ефективне виконання поліцією покладених на неї завдань у сфері охорони правопорядку та безпеки держави.

Національна поліція України є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також протидії злочинності. Для ефективного виконання покладених функцій поліція має визначену законодавством компетенцію та чітку організаційну структуру, що забезпечує належне функціонування правоохоронної системи держави [6, с. 134].

Компетенція Національної поліції являє собою сукупність її повноважень, прав та обов'язків, які визначають межі діяльності цього органу. Відповідно до чинного законодавства, поліція здійснює превентивну діяльність, виявлення та припинення правопорушень, охорону публічного порядку, забезпечення безпеки дорожнього руху, а також захист прав і свобод громадян. До компетенції поліції належить і надання допомоги особам, які постраждали внаслідок надзвичайних ситуацій або потребують підтримки через особисті чи соціальні обставини [6, с. 138].

Одним із основних напрямів компетенції Національної поліції є здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності. Поліцейські мають право складати протоколи про адміністративні правопорушення, застосовувати заходи адміністративного примусу, здійснювати адміністративне затримання та забезпечувати виконання адміністративних стягнень у випадках, передбачених законодавством. Такі повноваження дають можливість поліції оперативно реагувати на порушення правопорядку та забезпечувати законність у суспільстві [7, с. 59].

Важливе місце у компетенції Національної поліції займає профілактична діяльність. Поліція проводить превентивні заходи, спрямовані на недопущення правопорушень, взаємодіє з органами державної влади, місцевого

самоврядування та громадськістю. Значна увага приділяється роботі з молоддю, профілактиці домашнього насильства, боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів та забезпеченню безпеки у громадських місцях [6, с. 142].

Організаційна структура Національної поліції побудована за принципом централізації та підпорядкованості. До системи Національної поліції входять центральний орган управління поліцією та територіальні органи. Керівництво діяльністю поліції здійснює Голова Національної поліції, який призначається на посаду Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозиції Міністра внутрішніх справ [7, с. 62].

У структурі Національної поліції функціонують окремі підрозділи, кожен із яких виконує визначені завдання. До основних структурних підрозділів належать кримінальна поліція, патрульна поліція, органи досудового розслідування, поліція охорони, спеціальна поліція та поліція особливого призначення. Така структура дозволяє забезпечити ефективний розподіл функцій та спеціалізацію діяльності окремих підрозділів поліції [6, с. 145].

Патрульна поліція здійснює охорону громадського порядку та контроль за безпекою дорожнього руху. Кримінальна поліція займається виявленням, припиненням та розкриттям кримінальних правопорушень. Поліція охорони забезпечує охорону об'єктів державної та приватної власності, а спеціальні підрозділи поліції виконують завдання в умовах підвищеної небезпеки або проведення спеціальних операцій [7, с. 65].

Ефективність діяльності Національної поліції значною мірою залежить від належної організації її структури та чіткого розмежування компетенції між окремими підрозділами. У сучасних умовах реформування правоохоронної системи важливого значення набуває вдосконалення управлінської діяльності поліції, підвищення рівня професійної підготовки працівників та забезпечення ефективної взаємодії між структурними підрозділами [6, с. 149].

Отже, компетенція та структура органів Національної поліції України є важливими складовими її адміністративно-правового статусу. Належне визначення повноважень поліції та ефективна організація її системи забезпечують виконання покладених на неї функцій щодо охорони правопорядку, захисту прав громадян та підтримання публічної безпеки в державі.

1.3. Нормативно-правове регулювання діяльності Національної поліції України

Конституційні засади діяльності Національної поліції України становлять основу правового регулювання функціонування правоохоронної системи держави. Саме Конституція України визначає фундаментальні принципи організації державної влади, гарантії прав і свобод людини та основні напрями діяльності правоохоронних органів. Діяльність Національної поліції повинна здійснюватися виключно на основі Конституції та відповідно до її положень, що забезпечує законність і демократичний характер функціонування поліції [8, с. 91].

Основним конституційним принципом діяльності Національної поліції є принцип верховенства права. Відповідно до статті 8 Конституції України, в державі визнається і діє принцип верховенства права, який передбачає пріоритет прав і свобод людини та обов'язок державних органів діяти виключно в межах закону. Це означає, що працівники поліції під час виконання службових повноважень повинні поважати права людини, не допускати свавілля та діяти у спосіб, визначений законодавством [8, с. 94].

Важливе значення для діяльності Національної поліції мають положення Конституції України щодо прав і свобод людини та громадянина. Поліція

зобов'язана забезпечувати захист життя, здоров'я, честі, гідності та безпеки громадян. Конституція закріплює право кожної особи на свободу та особисту недоторканність, недоторканність житла, свободу пересування, право на повагу до честі та гідності. У процесі виконання службових обов'язків поліцейські повинні дотримуватися цих прав та не допускати їх безпідставного обмеження [9, с. 67].

Конституційною основою діяльності поліції є також принцип законності. Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачений Конституцією і законами України. Для Національної поліції це означає, що будь-які заходи примусу, перевірки документів, затримання чи застосування спеціальних засобів повинні здійснюватися виключно у випадках, передбачених законом [8, с. 98].

Особливу роль у діяльності Національної поліції відіграє конституційний принцип рівності громадян перед законом. Поліцейські зобов'язані однаково ставитися до всіх осіб незалежно від їхньої раси, національності, мови, статі, політичних чи релігійних переконань, соціального походження або майнового стану. Дотримання цього принципу є важливою умовою формування довіри населення до правоохоронних органів [9, с. 70].

Конституція України також визначає, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність визнаються найвищою соціальною цінністю держави. У зв'язку з цим діяльність Національної поліції повинна бути спрямована не лише на боротьбу з правопорушеннями, а й на забезпечення безпеки людини та захист її законних інтересів. Поліція має діяти як сервісний орган, орієнтований на потреби суспільства та забезпечення прав громадян [8, с. 102].

Важливою конституційною засадою діяльності поліції є принцип відповідальності держави перед людиною. У разі незаконних дій або

бездіяльності працівників поліції громадяни мають право на оскарження таких дій у судовому порядку та відшкодування завданої шкоди. Це сприяє забезпеченню контролю за діяльністю правоохоронних органів та дотриманню законності у сфері публічного управління [9, с. 73].

Отже, конституційні засади діяльності Національної поліції України визначають основні принципи та напрями функціонування цього правоохоронного органу. Вони забезпечують законність діяльності поліції, гарантують дотримання прав і свобод людини та сприяють формуванню демократичної моделі правоохоронної діяльності в Україні.

Діяльність Національної поліції України регулюється значною кількістю нормативно-правових актів, які визначають її правовий статус, повноваження, порядок діяльності та механізми реалізації правоохоронних функцій держави. Нормативно-правове забезпечення діяльності поліції має важливе значення для забезпечення законності, ефективності правоохоронної діяльності та дотримання прав і свобод людини [10, с. 211].

Основним законодавчим актом, який регулює діяльність Національної поліції, є Закон України «Про Національну поліцію», прийнятий у 2015 році. Цей Закон визначає правові засади організації та діяльності поліції, статус поліцейських, основні принципи діяльності, систему повноважень та порядок взаємодії поліції з населенням і органами державної влади. Саме цей нормативний акт став основою реформування правоохоронної системи України та переходу до нової моделі поліцейської діяльності, орієнтованої на захист прав людини та забезпечення публічної безпеки [10, с. 214].

Важливе значення у правовому регулюванні діяльності поліції мають також положення Конституції України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів. Ці нормативні

акти визначають порядок застосування поліцейських заходів, відповідальність за правопорушення, права та обов'язки учасників правовідносин, а також гарантії захисту прав громадян у процесі правоохоронної діяльності [11, с. 156].

Кодекс України про адміністративні правопорушення надає працівникам поліції повноваження щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення, здійснення адміністративного затримання, застосування заходів адміністративного примусу та контролю за дотриманням громадського порядку. У свою чергу, Кримінальний процесуальний кодекс України регламентує діяльність органів досудового розслідування, до яких належать окремі підрозділи Національної поліції [10, с. 217].

Крім законодавчих актів, важливу роль у регулюванні діяльності поліції відіграють підзаконні нормативно-правові акти. До них належать укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства внутрішніх справ України та внутрішні нормативні документи Національної поліції. Ці акти конкретизують положення законів, визначають порядок організації служби, проходження служби поліцейськими, застосування спеціальних засобів, ведення службової документації та інші питання діяльності поліції [11, с. 159].

Серед важливих підзаконних актів особливе місце займають накази Міністерства внутрішніх справ України, які регулюють діяльність структурних підрозділів поліції, порядок взаємодії між ними та процедури реалізації окремих поліцейських повноважень. Наприклад, наказами МВС затверджуються інструкції щодо застосування заходів примусу, організації патрульної служби, реагування на звернення громадян та забезпечення публічної безпеки [10, с. 220].

Необхідно зазначити, що нормативно-правове регулювання діяльності Національної поліції постійно вдосконалюється відповідно до сучасних потреб суспільства та міжнародних стандартів правоохоронної діяльності. Значний вплив на розвиток законодавства у сфері діяльності поліції мають євроінтеграційні процеси та необхідність адаптації українського законодавства до стандартів Європейського Союзу. Це сприяє посиленню гарантій прав людини, підвищенню рівня прозорості діяльності поліції та вдосконаленню механізмів громадського контролю [11, с. 163].

Таким чином, система законодавчих та підзаконних актів у сфері діяльності Національної поліції України є важливою складовою правового механізму забезпечення правопорядку та публічної безпеки. Чітке нормативно-правове регулювання діяльності поліції сприяє ефективному виконанню нею покладених функцій, дотриманню законності та забезпеченню захисту прав і свобод громадян.

РОЗДІЛ 2. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ТА ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

2.1. Повноваження та функції Національної поліції у сфері публічного порядку і безпеки

Одним із основних напрямів діяльності Національної поліції України є забезпечення публічної безпеки та порядку. Саме ця функція є ключовою для реалізації правоохоронної діяльності держави та спрямована на створення безпечних умов життя населення, захист прав і свобод громадян, а також підтримання стабільності у суспільстві. У сучасних умовах розвитку держави, особливо в період воєнного стану та підвищених безпекових загроз, роль поліції у забезпеченні публічного порядку значно посилюється [12, с. 184].

Публічна безпека є станом захищеності життєво важливих інтересів особи, суспільства і держави від загроз, пов'язаних із правопорушеннями, надзвичайними ситуаціями чи іншими небезпечними явищами. Публічний порядок, у свою чергу, являє собою систему суспільних відносин, що забезпечують нормальні умови життєдіяльності населення, дотримання законності та громадської дисципліни. Саме Національна поліція покликана забезпечувати належний рівень безпеки та правопорядку в державі [13, с. 231].

Для реалізації функції забезпечення публічної безпеки та порядку працівники поліції здійснюють комплекс превентивних, профілактичних та правоохоронних заходів. До таких заходів належать патрулювання вулиць, контроль за дотриманням громадського порядку у громадських місцях, забезпечення безпеки під час проведення масових заходів, реагування на повідомлення про правопорушення та припинення протиправної поведінки громадян [12, с. 187].

Важливе місце у діяльності Національної поліції займає патрульна служба, яка безпосередньо забезпечує охорону публічного порядку на вулицях, площах, у транспорті та інших громадських місцях. Патрульні поліцейські здійснюють профілактику правопорушень, оперативно реагують на звернення громадян, виявляють адміністративні та кримінальні правопорушення, а також забезпечують безпеку дорожнього руху [13, с. 235].

Особливого значення діяльність поліції щодо забезпечення публічного порядку набуває під час проведення масових заходів, мітингів, демонстрацій, спортивних та культурних подій. У таких випадках працівники поліції повинні забезпечити охорону громадського порядку, не допустити порушень законності та гарантувати безпеку учасників заходів. При цьому поліція зобов'язана діяти в межах закону та забезпечувати реалізацію конституційних прав громадян на мирні зібрання [12, с. 190].

Важливим напрямом забезпечення публічної безпеки є профілактична діяльність поліції. Працівники Національної поліції проводять превентивну роботу серед населення, взаємодіють із закладами освіти, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями. Значна увага приділяється попередженню домашнього насильства, правопорушень серед неповнолітніх, а також боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів та алкоголю [13, с. 238].

У процесі забезпечення публічної безпеки поліція має право застосовувати заходи адміністративного примусу. До таких заходів належать перевірка документів, обмеження доступу до певних територій, адміністративне затримання, застосування фізичної сили, спеціальних засобів або вогнепальної зброї у випадках, передбачених законом. Водночас застосування примусових заходів повинно бути законним, необхідним та пропорційним існуючій загрозі [12, с. 194].

Сучасні умови розвитку суспільства потребують удосконалення механізмів забезпечення публічної безпеки та порядку. У зв'язку з цим важливого значення набуває впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність поліції, розвиток систем відеоспостереження, підвищення рівня професійної підготовки поліцейських та зміцнення співпраці поліції з населенням [13, с. 241].

Отже, забезпечення публічної безпеки та порядку є одним із головних напрямів діяльності Національної поліції України. Реалізація цієї функції сприяє підтриманню законності, захисту прав громадян, стабільності у суспільстві та створенню належних умов для безпечного життя населення.

Одним із важливих напрямів діяльності Національної поліції України є протидія адміністративним правопорушенням. Адміністративні правопорушення становлять значну частину порушень законодавства та безпосередньо впливають на стан публічного порядку, безпеки громадян і рівень законності в державі. Саме тому ефективна діяльність поліції у сфері попередження, виявлення та припинення адміністративних правопорушень є необхідною умовою стабільного функціонування суспільства [14, с. 203].

Адміністративне правопорушення являє собою протиправну, винну дію або бездіяльність, за яку законодавством передбачена адміністративна відповідальність. Найбільш поширеними адміністративними правопорушеннями є порушення громадського порядку, правил дорожнього руху, правил торгівлі, санітарних норм, порушення у сфері благоустрою, а також правопорушення, пов'язані з розпиванням алкогольних напоїв у заборонених місцях чи дрібним хуліганством [14, с. 206].

Національна поліція України наділена широкими повноваженнями у сфері протидії адміністративним правопорушенням. Працівники поліції мають право виявляти правопорушення, складати протоколи про адміністративні

правопорушення, здійснювати адміністративне затримання у випадках, передбачених законом, а також застосовувати заходи адміністративного примусу. Такі повноваження дозволяють оперативно реагувати на порушення законодавства та забезпечувати підтримання правопорядку [14, с. 209].

Одним із головних напрямів діяльності поліції є профілактика адміністративних правопорушень. Поліцейські здійснюють превентивну роботу серед населення, проводять роз'яснювальні бесіди, організовують інформаційні кампанії та взаємодіють із навчальними закладами, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Особливе значення має профілактика правопорушень серед неповнолітніх, оскільки саме попередження протиправної поведінки є ефективнішим за подальше притягнення до відповідальності [14, с. 213].

Важливе місце у сфері протидії адміністративним правопорушенням займає діяльність патрульної поліції. Саме патрульні поліцейські найчастіше здійснюють контроль за дотриманням громадського порядку, правил дорожнього руху та громадської безпеки. Вони забезпечують оперативне реагування на повідомлення громадян, припиняють адміністративні правопорушення та вживають заходів щодо притягнення винних осіб до відповідальності [14, с. 216].

У процесі протидії адміністративним правопорушенням працівники поліції повинні діяти виключно в межах закону та з дотриманням прав людини. Будь-які заходи адміністративного примусу повинні бути законними, обґрунтованими та пропорційними характеру правопорушення. Важливого значення набуває також дотримання принципу презумпції невинуватості та забезпечення права особи на захист [14, с. 219].

Сучасні умови розвитку суспільства потребують постійного вдосконалення діяльності поліції у сфері протидії адміністративним

правопорушенням. Особливої актуальності набуває впровадження сучасних інформаційних технологій, автоматизованих систем фіксації правопорушень, удосконалення механізмів взаємодії поліції з громадськістю та підвищення рівня професійної підготовки працівників поліції [14, с. 223].

Отже, протидія адміністративним правопорушенням є важливим напрямом діяльності Національної поліції України. Ефективне виконання поліцією своїх повноважень у цій сфері сприяє зміцненню законності, підтриманню публічного порядку та забезпеченню безпеки громадян.

2.2. Форми та методи адміністративної діяльності Національної поліції

Важливе місце у системі адміністративної діяльності Національної поліції України займають адміністративний нагляд та профілактична діяльність. Саме ці напрями роботи поліції спрямовані на попередження правопорушень, забезпечення дотримання законності та підтримання належного рівня публічної безпеки. На відміну від заходів примусу, профілактична діяльність має превентивний характер і спрямована насамперед на недопущення вчинення правопорушень [15, с. 142].

Адміністративний нагляд являє собою систему заходів спостереження та контролю, які здійснюються працівниками поліції з метою забезпечення дотримання громадянами встановлених правил поведінки та вимог законодавства. Такий нагляд здійснюється у різних сферах суспільного життя, зокрема у сфері громадського порядку, безпеки дорожнього руху, обігу зброї, дотримання правил дозвільної системи та контролю за особами, схильними до вчинення правопорушень [16, с. 88].

Одним із основних напрямів адміністративного нагляду є контроль за дотриманням публічного порядку у громадських місцях. Працівники поліції здійснюють патрулювання територій, перевіряють дотримання правил поведінки громадян, виявляють осіб, які порушують законодавство, та вживають заходів щодо припинення правопорушень. Значну роль у цій діяльності відіграє патрульна поліція, яка забезпечує постійну присутність правоохоронців у місцях масового перебування людей [15, с. 146].

Важливою складовою адміністративного нагляду є контроль за дотриманням правил дорожнього руху. Працівники поліції здійснюють нагляд за учасниками дорожнього руху, контролюють технічний стан транспортних засобів, реагують на порушення правил дорожнього руху та забезпечують безпеку на автомобільних дорогах. У сучасних умовах значного поширення набули автоматизовані системи фіксації правопорушень, що підвищує ефективність контролю у цій сфері [16, с. 92].

Профілактична діяльність Національної поліції спрямована на попередження правопорушень та усунення причин і умов, що сприяють їх вчиненню. Працівники поліції проводять інформаційно-роз'яснювальну роботу серед населення, організовують профілактичні заходи у навчальних закладах, взаємодіють із громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування. Особлива увага приділяється роботі з неповнолітніми, особами, які перебувають у складних життєвих обставинах, а також профілактиці домашнього насильства [15, с. 150].

Одним із ефективних напрямів профілактичної діяльності поліції є взаємодія з населенням на засадах партнерства. Поліція активно співпрацює з громадськими формуваннями, місцевими громадами та громадянами для спільного забезпечення правопорядку. Така співпраця сприяє підвищенню

рівня довіри населення до поліції та створенню безпечного середовища у суспільстві [16, с. 95].

У процесі здійснення адміністративного нагляду та профілактичної діяльності працівники поліції повинні дотримуватися принципів законності, гуманізму, поваги до прав людини та недопущення дискримінації. Будь-які заходи контролю чи профілактики повинні здійснюватися виключно в межах законодавства та не порушувати конституційні права громадян [15, с. 154].

Сучасні умови розвитку суспільства вимагають удосконалення адміністративного нагляду та профілактичної діяльності поліції. Особливо важливим є впровадження сучасних інформаційних технологій, підвищення рівня професійної підготовки працівників поліції та посилення взаємодії з громадськістю. Ефективна профілактика правопорушень дозволяє знизити рівень злочинності та забезпечити стабільність у суспільстві [16, с. 99].

Отже, адміністративний нагляд і профілактична діяльність є важливими формами адміністративної діяльності Національної поліції України. Їх реалізація сприяє забезпеченню публічної безпеки, підтриманню правопорядку та попередженню правопорушень у державі.

Заходи адміністративного примусу є важливим елементом адміністративної діяльності Національної поліції України та одним із основних способів забезпечення публічного порядку, безпеки громадян і дотримання законності. Адміністративний примус застосовується працівниками поліції у випадках, коли виникає необхідність припинення правопорушень, усунення загроз громадській безпеці або забезпечення виконання вимог законодавства [17, с. 173].

Адміністративний примус являє собою систему передбачених законодавством заходів владного впливу, які застосовуються уповноваженими органами державної влади до фізичних чи юридичних осіб незалежно від

їхньої волі. Особливістю адміністративного примусу є його оперативний характер та можливість швидкого реагування на протиправну поведінку чи небезпечні обставини. У діяльності Національної поліції адміністративний примус застосовується виключно в межах закону та з дотриманням прав людини [18, с. 118].

Заходи адміністративного примусу поділяються на адміністративно-запобіжні заходи, заходи припинення та заходи адміністративної відповідальності. Адміністративно-запобіжні заходи застосовуються для попередження правопорушень або усунення небезпечних ситуацій. До них належать перевірка документів, обмеження доступу до певних територій, поверхнева перевірка особи чи транспортного засобу, а також тимчасове обмеження руху транспорту або пішоходів [17, с. 177].

Важливе місце у діяльності поліції займають заходи адміністративного припинення. Вони застосовуються для негайного припинення правопорушень та недопущення настання негативних наслідків. До таких заходів належать адміністративне затримання, вимога припинити протиправну поведінку, доставлення правопорушника до підрозділу поліції, вилучення предметів чи документів, що можуть бути доказами правопорушення [18, с. 121].

У випадках, передбачених законодавством, працівники Національної поліції мають право застосовувати фізичну силу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю. Фізична сила застосовується для припинення правопорушень, затримання осіб або подолання протидії законним вимогам поліцейських. До спеціальних засобів належать кайданки, гумові кийки, сльозогінний газ, електрошокові пристрої та інші засоби, визначені законодавством [17, с. 181].

Найбільш суворим заходом адміністративного примусу є застосування вогнепальної зброї. Поліцейські мають право використовувати зброю лише у

виняткових випадках, коли існує реальна загроза життю чи здоров'ю громадян або працівників поліції, а інші способи впливу є неефективними. Законодавство встановлює чіткі умови та порядок застосування вогнепальної зброї, що спрямовано на недопущення зловживань з боку правоохоронців [18, с. 125].

Важливим принципом застосування заходів адміністративного примусу є принцип пропорційності. Це означає, що заходи примусу повинні відповідати характеру та ступеню небезпеки правопорушення. Поліцейські зобов'язані використовувати найменш обтяжливі засоби впливу, достатні для досягнення законної мети. Перевищення повноважень або незаконне застосування примусових заходів тягне за собою юридичну відповідальність [17, с. 185].

У сучасних умовах особливого значення набуває вдосконалення правового регулювання застосування адміністративного примусу. Важливо забезпечити баланс між необхідністю підтримання правопорядку та дотриманням прав і свобод людини. Значна увага приділяється професійній підготовці працівників поліції, розвитку навичок деескалації конфліктів та впровадженню міжнародних стандартів правоохоронної діяльності [18, с. 129].

Отже, заходи адміністративного примусу є необхідним інструментом діяльності Національної поліції України у сфері забезпечення публічної безпеки та правопорядку. Їх законне, обґрунтоване та пропорційне застосування сприяє ефективному виконанню правоохоронних функцій держави та захисту прав громадян.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

3.1. Актуальні проблеми реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції

Дотримання прав і свобод людини є одним із ключових принципів діяльності Національної поліції України та важливою ознакою демократичної правової держави. Відповідно до Конституції України, людина, її життя, честь, гідність та безпека визнаються найвищою соціальною цінністю. У зв'язку з цим діяльність правоохоронних органів повинна бути спрямована не лише на забезпечення правопорядку, а й на захист прав і свобод громадян. Проте на практиці реалізація цього принципу супроводжується низкою проблем, які негативно впливають на рівень довіри населення до поліції та ефективність її діяльності [19, с. 201].

Однією з основних проблем у діяльності Національної поліції є випадки перевищення службових повноважень працівниками поліції. Під час виконання службових обов'язків окремі працівники можуть застосовувати надмірну фізичну силу, спеціальні засоби або інші заходи примусу без належних правових підстав. Такі дії порушують конституційні права громадян та суперечать міжнародним стандартам у сфері захисту прав людини [20, с. 88].

Важливою проблемою є також недотримання принципу законності під час здійснення адміністративних заходів. У деяких випадках мають місце незаконні перевірки документів, безпідставні затримання осіб, порушення порядку проведення поверхневих перевірок або неправомірне обмеження свободи пересування громадян. Подібні дії можуть призводити до порушення права людини на свободу та особисту недоторканність [19, с. 205].

Окрему увагу слід приділити проблемі недостатнього рівня професійної підготовки працівників поліції у сфері захисту прав людини. У сучасних умовах поліцейські повинні не лише знати норми законодавства, а й володіти навичками комунікації, деескалації конфліктів та ненасильницького врегулювання спірних ситуацій. Недостатній рівень професійної підготовки може стати причиною неправомірних дій та конфліктів між поліцією і громадянами [20, с. 91].

Суттєвою проблемою є також низький рівень довіри населення до правоохоронних органів. Незважаючи на проведення реформи поліції, у суспільстві все ще зберігається негативне ставлення до окремих працівників поліції через випадки корупції, зловживання владою або неналежного виконання службових обов'язків. Недостатній рівень відкритості та прозорості діяльності поліції також негативно впливає на формування позитивного іміджу правоохоронної системи [19, с. 208].

Важливе значення має проблема забезпечення прав людини під час проведення масових заходів та акцій протесту. Працівники поліції повинні одночасно забезпечувати публічний порядок і гарантувати реалізацію конституційного права громадян на мирні зібрання. Проте в окремих випадках можуть виникати конфліктні ситуації, пов'язані з неправомірним обмеженням прав учасників масових заходів або надмірним застосуванням сили [20, с. 95].

Проблемним питанням залишається і забезпечення ефективного механізму контролю за діяльністю поліції. Незважаючи на існування внутрішнього контролю та можливість оскарження дій працівників поліції до суду, громадяни не завжди мають достатній рівень поінформованості щодо своїх прав та способів їх захисту. Крім того, тривалість розгляду скарг та недостатня ефективність дисциплінарної відповідальності можуть знижувати рівень захисту прав громадян [19, с. 211].

Для вирішення зазначених проблем необхідно вдосконалювати систему професійної підготовки працівників поліції, посилювати контроль за дотриманням законності, забезпечувати відкритість діяльності правоохоронних органів та розвивати взаємодію поліції з громадськістю. Важливим є також впровадження міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини та підвищення рівня правової культури працівників поліції [20, с. 98].

Отже, проблема дотримання прав і свобод людини у діяльності Національної поліції України залишається актуальною та потребує подальшого вдосконалення правових і організаційних механізмів діяльності поліції. Забезпечення балансу між підтриманням публічного порядку та захистом прав людини є необхідною умовою ефективного функціонування правоохоронної системи держави.

Ефективність діяльності Національної поліції України значною мірою залежить від належного кадрового та організаційного забезпечення. Саме професійний рівень працівників поліції, якість управлінської діяльності, рівень матеріально-технічного забезпечення та організація служби визначають здатність поліції ефективно виконувати покладені на неї функції щодо забезпечення правопорядку та безпеки громадян. Проте у сучасних умовах функціонування правоохоронної системи існує низка проблем, які негативно впливають на діяльність Національної поліції [21, с. 164].

Однією з основних проблем кадрового забезпечення поліції є нестача кваліфікованих працівників. Після реформування правоохоронної системи та створення Національної поліції виникла потреба у значній кількості нових кадрів, здатних працювати відповідно до сучасних стандартів правоохоронної діяльності. Однак низький рівень заробітної плати, складні умови служби та високий рівень професійного навантаження призводять до значної плинності кадрів та дефіциту працівників у багатьох підрозділах поліції [22, с. 117].

Важливою проблемою є також недостатній рівень професійної підготовки окремих працівників поліції. Сучасна правоохоронна діяльність вимагає від поліцейських не лише знання законодавства, а й навичок комунікації, психологічної підготовки, володіння сучасними інформаційними технологіями та вміння діяти у кризових ситуаціях. У деяких випадках недостатній рівень професійної підготовки може призводити до помилок під час виконання службових обов'язків та порушення прав громадян [21, с. 168].

Суттєвою проблемою кадрового забезпечення є також професійне вигорання працівників поліції. Постійне психологічне навантаження, ненормований робочий час, необхідність реагування на конфліктні та небезпечні ситуації негативно впливають на психоемоційний стан поліцейських. Це може призводити до зниження ефективності службової діяльності, конфліктів із громадянами та погіршення дисципліни серед працівників поліції [22, с. 121].

Серед проблем організаційного забезпечення Національної поліції важливе місце займає недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення окремих підрозділів. У деяких регіонах спостерігається нестача службового транспорту, сучасних технічних засобів, засобів зв'язку та спеціального обладнання. Це ускладнює оперативне реагування на правопорушення та негативно впливає на ефективність роботи поліції [21, с. 171].

Проблемним питанням залишається і недосконалість системи управління в окремих структурних підрозділах поліції. Наявність надмірної бюрократизації, складних процедур документообігу та недостатньо ефективної координації між підрозділами може уповільнювати процес прийняття управлінських рішень. В умовах сучасних безпекових викликів це створює додаткові труднощі для оперативної діяльності правоохоронних органів [22, с. 124].

Важливим аспектом організаційного забезпечення є питання взаємодії поліції з громадськістю та органами місцевого самоврядування. Недостатній рівень комунікації між поліцією та населенням може знижувати ефективність профілактичної діяльності та рівень довіри громадян до правоохоронних органів. У зв'язку з цим важливого значення набуває розвиток концепції *community policing*, яка передбачає партнерську взаємодію поліції та суспільства [21, с. 175].

Для вирішення проблем кадрового та організаційного забезпечення необхідно вдосконалювати систему професійного відбору та підготовки працівників поліції, забезпечувати належний рівень соціального захисту поліцейських, покращувати матеріально-технічне забезпечення правоохоронних органів та модернізувати систему управління в поліції. Важливим є також розвиток міжнародного співробітництва та впровадження сучасного зарубіжного досвіду організації поліцейської діяльності [22, с. 128].

Отже, проблеми кадрового та організаційного забезпечення Національної поліції України суттєво впливають на ефективність її діяльності та потребують комплексного вирішення. Удосконалення системи кадрового забезпечення, підвищення професійного рівня працівників та модернізація організаційної структури поліції є необхідними умовами успішного функціонування правоохоронної системи держави.

3.2. Шляхи вдосконалення діяльності Національної поліції в умовах сучасних реформ

Реформування Національної поліції України є одним із ключових напрямів модернізації правоохоронної системи держави. Необхідність проведення реформ була зумовлена низьким рівнем довіри населення до

правоохоронних органів, поширенням корупції, недосконалістю системи управління та потребою приведення діяльності поліції у відповідність до європейських стандартів. Основною метою реформування стало створення ефективної, професійної та відкритої правоохоронної системи, діяльність якої спрямована на захист прав людини та забезпечення публічної безпеки [23, с. 141].

Одним із головних напрямів реформування Національної поліції є вдосконалення правового регулювання її діяльності. Прийняття Закону України «Про Національну поліцію» стало важливим етапом оновлення правоохоронної системи та заклало основи нової моделі поліцейської діяльності. Закон визначив принципи діяльності поліції, її структуру, повноваження та механізми взаємодії з населенням. Водночас сучасні умови розвитку суспільства потребують подальшого вдосконалення законодавства у сфері правоохоронної діяльності [24, с. 96].

Важливим напрямом реформування є підвищення рівня професійної підготовки працівників поліції. Сучасний поліцейський повинен володіти не лише знаннями законодавства, а й навичками комунікації, психологічної стійкості, застосування сучасних технологій та дотримання міжнародних стандартів захисту прав людини. У зв'язку з цим особливого значення набуває вдосконалення системи професійного навчання, перепідготовки та підвищення кваліфікації поліцейських [23, с. 145].

Суттєвим напрямом реформування є боротьба з корупцією в органах поліції. Корупційні прояви негативно впливають на авторитет правоохоронних органів та знижують рівень довіри громадян до держави. Для подолання цієї проблеми необхідно посилювати внутрішній контроль у системі поліції, удосконалювати механізми дисциплінарної відповідальності та забезпечувати прозорість діяльності правоохоронних органів [24, с. 100].

Важливе значення має впровадження сучасних інформаційних технологій у діяльність Національної поліції. Цифровізація правоохоронної системи дозволяє підвищити ефективність роботи поліції, забезпечити оперативне реагування на правопорушення та покращити взаємодію з населенням. У сучасних умовах активно впроваджуються системи відеоспостереження, автоматизованої фіксації правопорушень, електронного документообігу та інформаційно-аналітичні системи [23, с. 149].

Одним із пріоритетних напрямів реформування є розвиток взаємодії поліції з громадськістю. Сучасна модель діяльності поліції ґрунтується на принципі партнерства з населенням, відповідно до якого громадяни повинні брати активну участь у забезпеченні публічної безпеки та правопорядку. Реалізація концепції community policing сприяє підвищенню рівня довіри до поліції та ефективнішому попередженню правопорушень [24, с. 104].

Не менш важливим напрямом реформування є вдосконалення кадрової політики у системі Національної поліції. Для ефективного функціонування правоохоронної системи необхідно забезпечити прозорий конкурсний відбір працівників, належний рівень соціального захисту поліцейських та створення умов для професійного розвитку. Особливу увагу слід приділяти моральним якостям кандидатів на службу в поліції та їхній готовності діяти відповідно до принципів законності та гуманізму [23, с. 152].

В умовах воєнного стану та сучасних безпекових викликів важливим напрямом реформування є підвищення готовності поліції до реагування на надзвичайні ситуації, терористичні загрози та військові ризики. Це потребує вдосконалення системи спеціальної підготовки працівників поліції, модернізації матеріально-технічного забезпечення та розвитку міжвідомчої взаємодії з іншими правоохоронними органами й військовими формуваннями [24, с. 108].

Отже, реформування Національної поліції України є необхідною умовою підвищення ефективності правоохоронної системи держави та забезпечення належного рівня захисту прав і свобод громадян. Реалізація основних напрямів реформування сприятиме створенню сучасної, професійної та відкритої поліції, діяльність якої відповідатиме європейським стандартам та потребам суспільства.

У сучасних умовах реформування правоохоронної системи України особливого значення набуває вивчення зарубіжного досвіду організації поліцейської діяльності. Більшість демократичних держав світу мають ефективні моделі функціонування поліції, діяльність якої ґрунтується на принципах законності, професіоналізму, відкритості та дотримання прав людини. Використання позитивного міжнародного досвіду може сприяти вдосконаленню діяльності Національної поліції України та підвищенню рівня довіри населення до правоохоронних органів [25, с. 187].

Однією з найбільш поширених моделей організації поліцейської діяльності у світі є концепція *community policing*, яка активно застосовується у США, Канаді, Великій Британії та інших демократичних державах. Основою цієї концепції є партнерська взаємодія поліції та населення з метою спільного забезпечення публічної безпеки та профілактики правопорушень. Поліцейські у таких країнах активно співпрацюють із місцевими громадами, громадськими організаціями та органами місцевого самоврядування, що сприяє формуванню довіри населення до правоохоронної системи [26, с. 94].

Важливий досвід організації поліцейської діяльності має Велика Британія, де діяльність поліції ґрунтується на принципах служіння суспільству та мінімального застосування примусових заходів. Британська поліція приділяє значну увагу профілактиці правопорушень, комунікації з населенням та медіації конфліктів. Особливістю британської моделі є високий рівень

громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів та прозорість роботи поліції [25, с. 191].

Цікавим для України є досвід Німеччини, де поліція функціонує на основі чіткої спеціалізації та високого рівня професійної підготовки працівників. Значна увага приділяється правовій освіті поліцейських, психологічній підготовці та дотриманню прав людини у процесі правоохоронної діяльності. Крім того, у Німеччині активно використовуються сучасні інформаційні технології та аналітичні системи для забезпечення публічної безпеки [26, с. 98].

У країнах Європейського Союзу важливим елементом діяльності поліції є забезпечення відкритості та прозорості правоохоронної системи. Поліція регулярно звітує перед громадськістю про результати своєї діяльності, а громадяни мають можливість брати участь у формуванні безпекової політики на місцевому рівні. Такий підхід сприяє підвищенню рівня довіри населення та ефективнішій взаємодії між поліцією і суспільством [25, с. 194].

Особливу увагу у зарубіжних країнах приділяють професійному відбору та підготовці поліцейських кадрів. У багатьох державах кандидати на службу проходять складний конкурсний відбір, психологічне тестування та тривалу професійну підготовку. Значна увага приділяється формуванню моральних якостей працівників поліції, навичок комунікації та вмінню діяти у кризових ситуаціях [26, с. 102].

Впровадження позитивного зарубіжного досвіду в Україні потребує врахування особливостей національної правової системи, соціально-економічних умов та сучасних безпекових викликів. Одним із перспективних напрямів є подальший розвиток партнерської взаємодії поліції з громадськістю, удосконалення системи професійної підготовки працівників

поліції та посилення громадського контролю за діяльністю правоохоронних органів [25, с. 198].

Важливим є також впровадження сучасних цифрових технологій у діяльність Національної поліції, зокрема розвиток систем відеоспостереження, автоматизованого аналізу інформації та електронного документообігу. Зарубіжний досвід свідчить, що використання таких технологій дозволяє підвищити ефективність боротьби з правопорушеннями та забезпечити більш оперативне реагування на загрози публічній безпеці [26, с. 106].

Отже, зарубіжний досвід організації поліцейської діяльності має важливе значення для подальшого реформування Національної поліції України. Використання позитивних міжнародних практик сприятиме підвищенню ефективності правоохоронної діяльності, зміцненню законності та формуванню сучасної демократичної моделі поліції в Україні.

ВИСНОВКИ

У процесі дослідження діяльності Національної поліції України як суб'єкта адміністративного права було встановлено, що Національна поліція займає важливе місце у системі органів виконавчої влади та виконує ключові правоохоронні функції держави. Її діяльність спрямована на забезпечення публічної безпеки і порядку, охорону прав і свобод людини, протидію правопорушенням та підтримання законності в суспільстві.

У ході дослідження було визначено, що адміністративно-правовий статус Національної поліції характеризується наявністю спеціальних владних повноважень, визначених законодавством прав та обов'язків працівників поліції, а також особливим порядком організації та функціонування правоохоронної системи. Діяльність поліції ґрунтується на принципах верховенства права, законності, гуманізму, відкритості, прозорості та взаємодії з населенням на засадах партнерства.

Було встановлено, що нормативно-правове регулювання діяльності Національної поліції здійснюється на основі Конституції України, Закону України «Про Національну поліцію», Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів. Конституційні засади діяльності поліції визначають пріоритет прав і свобод людини та обов'язок правоохоронних органів діяти виключно в межах закону.

У роботі проаналізовано основні напрями діяльності Національної поліції у сфері забезпечення публічного порядку та безпеки. Встановлено, що важливими функціями поліції є профілактика та припинення адміністративних правопорушень, здійснення адміністративного нагляду, забезпечення безпеки

дорожнього руху, охорона громадського порядку та застосування заходів адміністративного примусу у випадках, передбачених законодавством.

Дослідження показало, що важливе значення у діяльності Національної поліції мають профілактичні заходи та взаємодія з населенням. Сучасна модель діяльності поліції повинна бути орієнтована не лише на реагування на правопорушення, а й на їх попередження, формування довіри громадян до правоохоронних органів та забезпечення ефективної співпраці поліції з громадськістю.

У процесі дослідження було виявлено низку актуальних проблем реалізації адміністративно-правового статусу Національної поліції України. До основних проблем належать випадки порушення прав і свобод людини під час здійснення правоохоронної діяльності, недостатній рівень професійної підготовки окремих працівників поліції, кадровий дефіцит, професійне вигорання поліцейських, недосконалість організаційного забезпечення та недостатній рівень матеріально-технічного оснащення окремих підрозділів поліції.

Було встановлено, що подальше реформування Національної поліції України є необхідною умовою підвищення ефективності правоохоронної системи держави. Основними напрямками вдосконалення діяльності поліції мають стати підвищення рівня професійної підготовки працівників, посилення контролю за дотриманням законності, боротьба з корупцією, розвиток сучасних інформаційних технологій та вдосконалення взаємодії поліції з населенням.

У роботі також досліджено зарубіжний досвід організації поліцейської діяльності та визначено можливості його впровадження в Україні. Встановлено, що використання позитивного міжнародного досвіду, зокрема концепції партнерської взаємодії поліції та громади, сучасних методів

професійної підготовки та цифрових технологій, сприятиме підвищенню ефективності діяльності Національної поліції України та формуванню сучасної демократичної моделі правоохоронної системи.

Отже, Національна поліція України є важливим суб'єктом адміністративного права, від ефективності діяльності якого залежить стан правопорядку, рівень безпеки громадян та реалізація прав і свобод людини в державі. Подальше вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності поліції та реалізація сучасних реформ є необхідною умовою зміцнення законності, розвитку демократичної держави та забезпечення належного рівня публічної безпеки в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адміністративна діяльність Національної поліції : навчальний посібник / за заг. ред. О. І. Безпалової. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2017. 432 с.
2. Адміністративне право України : підручник / за ред. Ю. П. Битяка. Харків : Право, 2020. 392 с.
3. Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник. Київ : Ін Юре, 2019. 576 с.
4. Адміністративна діяльність органів Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. В. В. Сокурєнка. Харків : ХНУВС, 2018. 408 с.
5. Закон України «Про Національну поліцію» : наук.-практ. коментар / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 512 с.
6. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / за ред. В. Галуцька. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 520 с.
7. Бандурка О. М. Адміністративна діяльність поліції України : підручник. Харків : Харківський національний університет внутрішніх справ, 2019. 416 с.
8. Конституційне право України : підручник / за ред. В. Ф. Погорілка. Київ : Наукова думка, 2019. 640 с.
9. Скаун О. Ф. Теорія держави і права : підручник. Харків : Консум, 2018. 656 с.
10. Адміністративне право України : навчальний посібник / за ред. А. Т. Комзюка. Дніпро : ДДУВС, 2021. 404 с.
11. Ківалов С. В. Адміністративне право України : підручник. Одеса : Юридична література, 2019. 684 с.

12. Адміністративна діяльність поліції у сфері публічної безпеки : навчальний посібник / за ред. О. М. Бандурки. Харків : ХНУВС, 2021. 356 с.
13. Державне управління у сфері правоохоронної діяльності : монографія / за ред. В. А. Ліпкана. Київ : КНТ, 2020. 412 с.
14. Адміністративна юрисдикція Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. І. В. Зозулі. Харків : Право, 2020. 328 с.
15. Адміністративна діяльність Національної поліції України : підручник / за ред. О. М. Музичука. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 432 с.
16. Теорія та практика профілактичної діяльності поліції : навчальний посібник / за ред. М. В. Коваля. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 284 с.
17. Адміністративний примус у діяльності Національної поліції України : монографія / за ред. В. В. Доненка. Київ : Юрінком Інтер, 2021. 304 с.
18. Курс адміністративного права України : підручник / за ред. О. В. Кузьменко. Київ : Юрінком Інтер, 2020. 568 с.
19. Права людини в діяльності Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. Д. В. Швеця. Київ : ВД Дакор, 2021. 320 с.
20. Міжнародні стандарти у сфері правоохоронної діяльності : навчальний посібник / за ред. О. І. Безпалової. Харків : ХНУВС, 2020. 276 с.
21. Організація діяльності Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. В. Л. Ортинського. Львів : ЛьвДУВС, 2021. 348 с.
22. Кадрове забезпечення правоохоронних органів України : монографія / за ред. С. М. Алфьорова. Дніпро : ДДУВС, 2020. 296 с.
23. Реформування правоохоронної системи України : монографія / за ред. О. М. Рєзніка. Суми : СумДУ, 2021. 372 с.

24. Актуальні проблеми реформування Національної поліції України : навчальний посібник / за ред. І. М. Шопіної. Київ : Алерта, 2020. 288 с.
25. Зарубіжний досвід організації діяльності поліції : навчальний посібник / за ред. В. В. Коваленка. Київ : Алерта, 2021. 336 с.
26. Європейські стандарти поліцейської діяльності : монографія / за ред. С. О. Шатрави. Харків : Право, 2020. 290 с.